

MINÄ OY

2. Oman osaamisen tunnistaminen ja tuotteistaminen

MINÄ OY – TYÖPAJAMATERIAALIT

Minä Oy on kuudesta teemasta koostuva työpajakokonaisuus, joka tukee oman osaamisen tunnistamista, työelämävalmiuksia ja ammatillisen suunnan jäsentämistä. Materiaalit on kehitetty käytännön valmennus- ja kehittämistyössä, ja ne ovat vapaasti hyödynnettävissä.

Materiaalit soveltuvat esimerkiksi:

- valmennus- ja ryhmätoimintaan
- yksilöohjauksen tueksi
- kokemusasiantuntija- ja vertaisohjaajatyöhön
- koulutus- ja kehittämiskäyttöön

MITEN MATERIAALEJA KÄYTETÄÄN

Työpajamateriaalit on tarkoitettu joustavaan käyttöön. Osa kokonaisuuksista sisältää valmiita työpajarakenteita ja ohjeistuksia, osa toimii sisältö- ja keskustelumateriaalina ohjaajan oman työskentelyn tueksi. Materiaalit soveltuvat sekä yksittäisten teemojen käsittelyyn että laajemman valmennuskokonaisuuden osiksi.

Kokonaisuutta ei ole tarkoitettu käytettäväksi kaavamaisesti tai vain yhdellä tavalla. Ohjaaja tai valmentaja sovittaa materiaalien käytön osallistujien, toimintaympäristön ja käytettävissä olevan ajan mukaan.

OHJAAJAN KÄSIKIRJA — MINÄ OY: Osaamisen tunnistamisen ja tuotteistamisen paja (3 h)

Tavoite: osallistuja tunnistaa oman osaamisensa, yhdistää osaamiskortteja luovasti ja rakentaa palveluaihion, joka kiteytetään palveluposteriksi.

BMC (materiaaleissa) täytetään halutessa kotitehtävänä.

VALMISTELUT ENNEN PAJAA

Tarvittavat materiaalit:

Osaamiskortit (taidot)

Menetelmäkortit

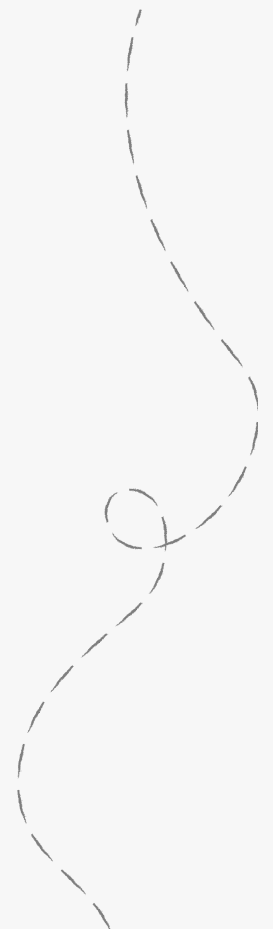
Erityisosaamiskortit

Palvelun toteutustyylikortit

Tyhjiä kortteja ja tusseja

Palveluposteri (A4 tuloste)

Post it- lappuja

PAJAN OHJELMA

Valitse omat osaamiskorttisi

1. Valitse 5–8 korttia, jotka kuvaavat osaamistasi ja kokemustasi.
2. Voit lisätä oman kortin.

Osaamismixeri

1. Valitse omista korteistasi 3–4 osaamiskorttia.
2. Tee niistä yksi lause:
3. "Tällä osaamisella voisin tehdä tällaista palvelua..."
4. Laita idea pöydälle.
5. Lisää muiden ideoihin omia ajatuksiasi tai ideoitasi.

Valitse oma aihio

1. Valitse pöydältä yksi idea, jota haluat kehittää.
2. Voit työskennellä yksin tai pienessä ryhmässä.

Valitse menetelmät ja tyyli

Valitse palveluusi:

1. 2–3 menetelmää (työtavat)
2. 1–2 tyyliä (tapa ja tunnelma)

Tee palveluposteri

Voit täyttää yksin, parin kanssa tai ryhmässä

Lopuksi kierretään katsomassa postereita

OSAAMISKORTIT: OMAN OSAAMISEN POIMINTA

Käytettävät kortit:

- Osaamiskortit (myös ammatilliset)
- Erityisosaamiskortit (kokemus)

Ohjeistus osallistujille:

1. "Käy läpi kortteja ja poimi 5–8, jotka kuvaavat osaamistasi."
2. "Voit ottaa myös tyhjän kortin ja kirjoittaa oman taidon."

OSAAMISMIXERI

Käytettävät kortit:

- Osaamiskortit (myös ammatilliset)

Vaiheet:

1. Jokainen valitsee 2–4 korttia, jotka tuntuvat kiinnostavilta yhdessä.
2. Näistä kirjoitetaan yhden lauseen palveluaihiota. Yksi aihio per A4.

“Ohjaustaitojen, rauhoittamisen ja kokemuksen sanoittamisen avulla voisin tarjota yksilöohjausta sosiaalisten tilanteiden pelkoon ja jännittämiseen.”

“Turvallisen tarinankerronnan ja keskustelun avulla voisin rakentaa työyhteisöille mielenterveyssyistä täsmätyökysisen kohtaamista vahvistavan luennon.”

“Fasilitointitaidoilla ja luottamuksen rakentamisella voisin ohjata teamsissa ryhmää löytämään toivoa ja omia vahvuuksia.”

“Autan työtiimiä näkemään palvelussa piileviä kohdattavuuden aukkoja asiakkaan näkökulmasta.”

3. Aihiot kerätään pöydälle.

4. Kaikki osallistujat kiertävät pöydän äärellä ja lisäävät jokaiseen aihioon yhden uuden idean lapulla. Ideoita voivat olla esim.

- kohderyhmä
- menetelmä
- toteutuspaikka
- lisäarvo
- asiakkaan tarpeen kirkastaminen

AIHION VALINTA & TIIMIT

Ohjeistus:

- Levitä aihiot seinälle/pöydälle.
- Jokainen valitsee sen aiheen, joka tuntuu eniten omalta.
- Voi muodostaa 2–3 hengen tiimejä, jos haluaa synergiaa.
- Yksin työskentely sallittu.

MENETELMÄ- JA TOTEUTUSTYYLIKORTIT

Tehtävä:

Valitaan omalle palveluaihiolle

2–3 menetelmää

1–2 toteutustyyliä

Keskustelukysymys:

“Millaisena tämä palvelu tuntuu osallistujan näkökulmasta?”

Yhteenvedo: yksi keskeinen huomio

PALVELUPOSTERI

Ohjeistus:

Täytä posterin:

1. Palvelun nimi
2. Kenelle (asiakas ja maksaja)
3. Miksi kannattaa ostaa? (hyödyt)
4. Elementit (osaaminen + menetelmät + toteutustyyli)
5. Mitä tapahtuu? (palvelun kulku 3–5 vaihetta)
6. Mitä tarvitaan toteutukseen?
7. Hinta-arvio (kevyesti)
8. Palvelulupaus yhdellä lauseella

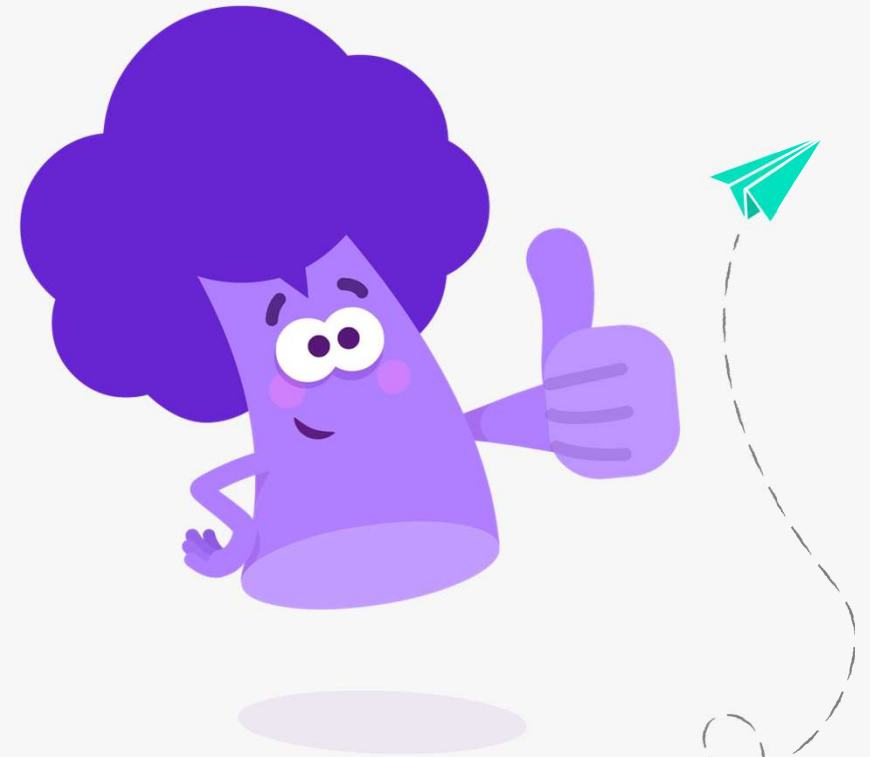
POSTERIKÄVELY JA KYSYMYKSET

Kierretään katsomassa posterit ja lyhyt keskustelu

PALAUTE paperille

“Mikä oli päivän tärkein oivallus?”

MATERIAALIT

MINÄ OY — PALVELUPOSTERI

1. PALVELUN NIMI

(Työnimi riittää. Miltä palvelu kuulostaa?)

2. KENELLE PALVELU ON?

Asiakas:

Maksaja (HVA, kunta, oppilaitos, järjestö, hanke):

3. MIKSI TÄMÄ PALVELU KANNATTAA OSTAA?

(Mitä hyötyä tästä on asiakkaalle ja maksajalle?)

4. PALVELUN KESKEISET ELEMENTIT

(Valitut osaamis-, menetelmä- ja toteutustyylikortit)

Osaaminen:

Menetelmät:

Toteutustyyli:

5. MITÄ PALVELUSSA TAPAHTUU?

(Lyhyt kulku. Yleensä 3–5 askelta riittää.)

6. MITÄ TARVITAAN TOTEUTTAMISEEN?

(Tila, välineet, aika, osallistujamäärä)

7. HINTA-ARVIO

(Kts. myynti pähkinänkuoressa)

Tapahtumakohtainen hinta:

Tuntihinta / kesto:

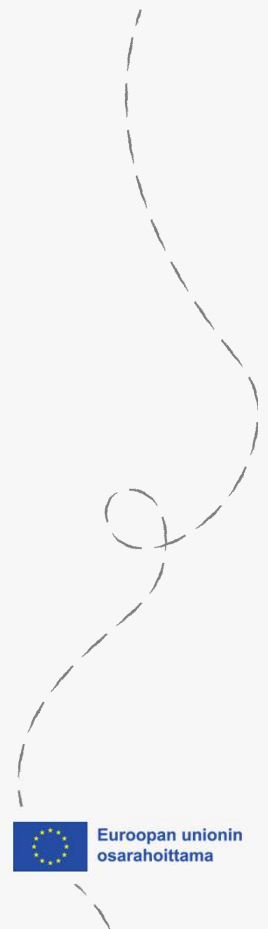
Materiaalikustannukset:

8. PALVELULUPAUS yhdellä lauseella

(Mitä asiakas saa? Mikä muuttuu?)

AMMATILLISET OSAAMISKORTIT

Yleisöesitysten rakentaminen Osaan suunnitella ja pitää vaikuttavan puheenvuoron.	Osallistavat koulutusmenetelmät Osaan rakentaa koulutuksia, joissa ihmiset oivaltavat itse.
Kokemustiedon jalostaminen tiedoksi Osaan muuttaa oman kokemuksen oppimissisällöiksi.	Fasilitointitaidot Osaan ohjata ryhmää ja pitää keskustelua kasassa.
Ryhmäprosessien ohjaaminen Ymmärrän ryhmädynamiikkaa ja johdan prosessia turvallisesti.	Arvotyöskentely Osaan ohjata arvoihin ja merkitykseen liittyviä harjoituksia.
Toiminnallisten harjoitteiden suunnittelu Osaan rakentaa käsillä tekemistä ja kokeiluja sisältäviä harjoituksia.	Digivalmennus Osaan ohjata tapaamisia Teamsissa ja rakentaa etäsisältöjä.
Sisällöntuotanto Osaan tuottaa vaikuttavia blogeja, somea ja oppaita.	Kehittämisen- ja palvelumuotoilutaidot Osaan suunnitella palveluja ja tehdä kokeiluja.
Materiaalipakettien suunnittelu Osaan rakentaa työpaja- ja koulutusmateriaaleja.	Toipumisorientaation osaaminen Osaan tukea toivoa, merkitystä ja toimijuutta.
Tiimityö ammattilaisten kanssa Osaan toimia yhdessä sote- ja työllisyysammattilaisten kanssa.	Kokemuskäytännön tuominen päätöksentekoon Osaan perustella ilmiöitä kokemustiedon avulla.
Tarinallinen vaikuttaminen Osaan rakentaa tarinan, joka avaa ilmiöitä ja muuttaa ajattelua.	

ERITYISOSAAMISKORTIT

Traumaosaaminen Ymmärrystä traumareaktioista, hermoston toiminnasta ja turvallisista toimintatavoista.	Läheisoosaaminen Ymmärrystä läheisen roolista, kuormituksesta ja toipumisen tukemisesta.	Elämänmuutosten kokemusaosaaminen Ymmärrystä elämänmuutoksista, kriiseistä ja identiteetin rakentumisesta.	Marginaalikokemusten ymmärrys Ymmärrystä yksinäisyydestä, syrjäytymisestä ja rakenteellisista esteistä.
Neurokirjon ymmärrys Tietoa neurokirjon piirteistä, aistiherkkyksistä ja toimivista tukikeinoista.	Mielenterveys- ja kriisikokemus Omaehtoista ymmärrystä kriiseistä, selviytymiskeinoista ja arjen kuormituksesta.	Häpeä- ja itsetuntokokemusten ymmärrys Tietoa häpeän vaikutuksista, itsearvostuksesta ja toipumisesta.	Työllisyyspolkujen ja kuntoutumisen osaaminen Kokemus osatyökykyisyydestä, työelämään palaamisesta ja kuntoutumisesta.
Päihde- ja toipumisaosaaminen Kokemusperäinen ymmärrys päihdetoipumisen vaiheista ja arjen tukemisesta.	Hoitojärjestelmä- ja palvelupolkukokemus Tietoa hoito- ja palvelupoluista asiakkaan näkökulmasta.	Arjen rakenteiden ja palvelujen tuntemus Kokemusta sosiaaliturvasta, palveluista ja arjen haasteista.	Arjen ja taloushallinnan kokemusaosaaminen Kokemusta arjen haasteista, taloushallinnasta ja selviytymisen keinoista.

Valokuvaus- ja visuaalinen osaaminen

Kuvallisen ajattelun ja valokuvien hyödyntämisen taitoa.

Esiintymisosaaminen

Kyky esiintyä, puhua ryhmälle ja hyödyntää omaa läsnäoloa.

LinkedIn-osaaminen

Kyky rakentaa ammatillista profiilia ja verkostoja LinkedInissä.

Yhteisö- ja järjestöosaaminen

Kokemusta yhteisöistä, vapaaehtoistyöstä ja kansalaistoiminnasta.

Luontolähtöinen osaaminen

Luonnon hyvinvointivaikutusten ymmärrystä ja luonnon hyödyntämistä.

Digi- ja verkko-osaaminen

Etäohjauksen, digialustojen ja verkkotyöskentelyn ymmärrystä.

Blogi- ja kirjoitusosaaminen

Kokemuksellisen ja informatiivisen tekstin tuottamisen taitoa.

Luovan fasilitoinnin osaaminen

Luovien työskentelytapojen hyödyntämistä ryhmässä.

Luovan itseilmaisun osaaminen

Kokemusta kirjoittamisesta, musiikista, piirtämisestä tai muusta luovasta ilmaisusta.

Some-osaaminen

Ammatillista otetta sosiaalisen median käyttöön ja sisällöntuotantoon.

Nettisivuosaaminen

Perustaitoja verkkosivujen rakentamiseen ja päivittämiseen.

Vaikuttamistyön osaaminen

Kokemustiedon tuomista kehittämiseen ja päätöksentekoon.

Draama- ja ilmaisullinen osaaminen

Impro- tai draamamenetelmien turvallista hyödyntämistä.

Podcast-osaaminen

Ymmärrystä äänittämisestä, editoinnista ja tarinallisen audiosisällön rakentamisesta.

Verkosto-osaaminen

Ymmärrystä toimijoista, palveluista ja ihmisten yhdistämisestä oikea-aikaisesti.

Muu erityinen kokemusosaaminen

Yksilöllinen teema, joka tuo palveluun ainutlaatuisia arvoja.

MENETELMÄKORTIT

Keskustelumenetelmät Keskusteluun perustuva työskentely ryhmässä tai yksilön kanssa.	Tarinalliset menetelmät Kokemusten, tarinoiden ja kertomusten hyödyntäminen.	Tieto-osuudet Lyhyet, kokemukseen tai aiheeseen perustuvat tiedolliset osiot.	Yhteisölliset menetelmät Ryhmässä tuotetut ideat, keskustelut ja jaetut kokemukset.
Kirjoittamisen menetelmät Kirjoittamisen hyödyntäminen ajatusten jäsentämiseen ja oivalluksiin.	Toiminnalliset menetelmät Käytännön tekeminen, pienet tehtävät sekä ryhmä- tai pariharjoitukset.	Luontolähtöiset menetelmät Luonnon havainnointi ja luonnon hyödyntäminen rauhoittumisen tukena.	Kehittämismenetelmät Yhteiskehittäminen, ideointi ja palautteen kerääminen.
Kuvalliset menetelmät Kuvien, visuaalisten elementtien ja symbolien käyttö työskentelyn tukena.	Reflektiomenetelmät Pohdinta ja pysähtyminen, omien oivallusten näkyväksi tekeminen.	Virtuaaliset menetelmät Työskentely etänä digitaalisilla alustoilla ja välineillä.	

OSAAMISKORTIT

Kuunteleminen	Läsnäolo
Empaattisuus	Tunneherkkyys
Rauhoittamisen taito	Tilannetaju
Vuorovaikutustaidot	Rohkeus puhua vaikeista asioista
Oman tarinan kertominen turvallisesti	Kokemuksen sanoittaminen
Motivointi ja kannustaminen	Toivon vahvistaminen
Luottamuksen rakentaminen	Ryhmädynamiikan ymmärtäminen
Vertaisryhmän ohjaamisen taidot	Ohjaustaidot (yksilö/ryhmä)
Arjen jäsentämisen tuki	Rajoista huolehtiminen lempeästi
Roolimallina toimiminen	Havainnointi
Palaute- ja palautumistaitojen tukeminen	Konfliktien rauhoittaminen

OSAAMISKORTIT

Ratkaisukeskeinen ajattelu	Oman toipumisen hyödyntäminen
Yhteyden luominen erilaisiin ihmisiin	Oman hyvinvoinnin rajaaminen
Opitun soveltaminen käytäntöön	Konkreettisten esimerkkien käyttö
Arjen haasteiden sanoittaminen	Teams-perusosaaminen / etäohjaus
Somen peruskäyttö ohjauksessa	Pienryhmien tukeminen
Oman kokemuksen rajaaminen	Lämmön tuominen tilanteeseen
Esiintymistaidot	Kehittämispajoihin osallistuminen
Ongelman sanoittaminen rakentavasti	Moniammatillisen yhteyden ymmärtäminen
Oman toiminnan reflektointi	Epäselvien tilanteiden selkiyttäminen

PALVELUN TOTEUTUSTYYLIKORTIT

1. Lempeä ja rauhoittava • pehmeä tapa edetä• rauhallinen rytmi• turvallinen ilmapiiri• tukee hermoston rauhoittumista	2. Selkeä ja jäsenelty • vaiheittainen eteneminen• osallistuja tietää koko ajan, mitä tapahtuu• vähentää epävarmuutta• sopii kuormittuneille
3. Inspiroiva ja voimaannuttava • herättää toivoa• vahvistaa pystyvyyttä• tuo onnistumisen kokemuksia• motivoi jatkamaan	4. Jämäkkä mutta lämmin • selkeät rajat• turvallinen rakenne• kannustava mutta suunnan pitävä• hyvä haastavissa tilanteissa
5. Leikkisä ja luova • huumori, keveys• luovat harjoitteet• auttaa käsittelemään vaikeitakin teemoja• madaltaa osallistumiskynnystä	6. Arkirealistinen ja konkreettinen • arjen esimerkkejä• käytännön vinkkejä• ei teorioita ilman sovellusta• helposti omaksuttavaa
7. Reflektioiva ja pohtiva • rauhalliset kirjoitushetket• syvempi itsereflektio• pysähdytään olennaisen äärelle• antaa aikaa oivalluksille	8. Toiveikas ja kannustava • onnistumiset näkyväksi• pieniin edistysaskeliin keskittyminen• vahvistaa motivaatiota• lisää uskoa tulevaan

PALVELUN TOTEUTUSTYÖKORTIT

9. Roolittomuuteen nojaava • ei asiantuntija-asiakas-asetelmaa• tasavertainen kohtaaminen• yhteinen tila• kokemuksellinen jakaminen	10. Luonnollinen ja rento • puhekieli• ei suorituspainetta• turvallinen ilmapiiri• madaltaa kynnystä
11. Kokemuslähtöinen ja rehellinen • oma tarina mukana• aito ja rehellinen• luottamusta lisäävä• mallintaa toipumista	12. Luontoon tukeutuva • luonnon rauha• kävelyt ja havainnointi• stressin vähentyminen• kehollinen palautuminen
13. Luovasti kokeileva • pienet kokeilut• epäonnistuminen ok• luova ilmapiiri• sopii monille ryhmille	14. Askeleittain etenevä • pienet stepit• ei kuormita• selkeä kaari• sopii jaksamisen tueksi

PALVELUN TOTEUTUSTYYLIKORTIT

15. Tehtäväkeskeinen ja tavoitteellinen • selkeä tavoite• konkreettiset tehtävät• etenemisen tuki• työelämäpolulle sopiva	16. Kehittäjäotteinen • havainnointi• ratkaisuideat• asiakkaan ääni• parantaa käytäntöjä
17. Yhteiskehittävä • yhdessä työntekijöiden kanssa• osallisuus• sillanrakentaja• vaikutusmahdollisuudet	18. Vaikuttava ja rakenteita muuttava • epäkohdat näkyväksi• ilmiöiden sanoittaminen• muutousseikat• stigman purku
19. Auttamishaluinen ja myötätuntoinen • halu auttaa• lempeys• vertaistukiote• inhimillinen kohtaaminen	20. Dialoginen ja kuunteleva • kuuntelee ensin• kysyy tutkivasti• yhteinen ymmärrys• tilaa antava
21. Sillanrakentava • näkökulmien yhdistäjä• vastakkainasettelun purku• ymmärryksen lisääminen• yhteinen kieli	22. Esimerkillä vaikuttava • oma tarina• toipumisen malli• inspiroi• luo toivoa

PALVELUN TOTEUTUSTYYLIKORTIT

23. Stigmaa purkava

- normalisoi
- vähentää häpeää
- turvallinen puhe tabuista
- ymmärtämisen lisääminen

24. Tietoisuutta lisäävä

- ilmiöiden avaaminen
- sisäisten kokemusten kuvaus
- näkymätön näkyväksi
- ymmärtämisen lisääminen

25. Valtaistava

- toimijuuden vahvistaminen
- valintojen tukeminen
- voimaantumisen
- asiakkaan asiantuntijuus

26. Kriittinen mutta rakentava

- vaikeat asiat lempeästi
- turvallinen ilmapiiri
- epäkohtien korjaus
- rehellinen mutta kannatteleva

KOKEMUSASIAANTUNTIJAN BMC

TAIDOT JA OSAAMINEN

Kokemusasiatuntijuutesi ydin

MENETELMÄT, PALVELUT JA TOIMINTA

Mitä tarjoat asiakkaalle?

MITÄ TULEE HUOMIOIDA?

Kustannukset ja hinnoittelu: Mistä kulut syntyvät? Kuinka hinnoittelet kokemusasiatuntijuutesi?

Kilpailevat palvelut ja tuotteet: Miten erotut muista?

KENELLE?

Ketkä ovat asiakkaitasi?

ASIAKKAAN HYÖTY

Miten asiakas hyötyy palvelustasi?

IMAGO JA ARVOT

Minkälaisen kuvan annat kokemusasiatuntijuudestasi?
Miten toimit ammattimaisesti asiakkaan luona?

BMC= Business model canvas täytetään kohta kohdalta esimerkiksi vihkoon itsenäisesti pohtien ja suunnitellen omaa kokemososaajatoimintaa